

2026 - Eerste Bestuursrapportage

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Inleiding en bestuurlijke samenvatting	4
Programmaverantwoording	6
Bedrijfsvoering	8
Financiële ontwikkelingen	12
Weerstandsvormogen en risicobeheersing	19
Bijlage 1 - Lijst van veel gebruikte afkortingen en termen	23

Inleiding en bestuurlijke samenvatting

Inleiding

Voor u ligt de Eerste Bestuursrapportage 2026 (hierna: Burap). De grondslag voor deze Burap vormen de financiële afwikkeling van de jaarrekening 2025, de ontwikkelingen rondom de vastgestelde werkprogramma's voor 2026, de eerste begrotingswijziging 2026, de begroting 2027 en de exploitatieontwikkeling met peildatum 1 mei 2026. Deze rapportage vormt na de kaderbrief en de begroting het derde product uit de Planning & Control-cyclus van boekjaar 2026.

Ontwikkelingen

Resultaatverwachting 2026

Op basis van de realisatiecijfers tot en met april 2026 stelden we een prognose van het te verwachten resultaat op indien de situatie over de eerste 4 maanden zich ongewijzigd voortzet gedurende de rest van 2026. Met de huidige inzichten verwachten we per jaareinde een positief resultaat van € 1.699.000. Dit positieve resultaat wordt voor een groot gedeelte veroorzaakt door een positief prijsverschil, een hogere declarabiliteit, een lager personeelsbestand, lagere afschrijvingslasten en een aantal baten en lasten die afwijken van de Eerste begrotingswijziging.

Voorafgaand aan de start van dit jaar was al duidelijk dat er (mogelijk) ruimte in deze begroting zit. De landelijke robuustheidseis om 3% van de totale salariskosten als opleidingsbudget op te nemen leidt tot een zeer riant opleidingsbudget. In voorgaande jaren was 2% voldoende om aan alle verplichte en gewenste opleidingswensen te voldoen. Daarnaast heeft het Dagelijks Bestuur besloten om de ruimte in het tarief daar waar mogelijk te gebruiken voor investeringen in de organisatie. En door aanpassingen in de wijze van activeren zal het afschrijvingsbudget ruim zijn.

Onderstaande tabel biedt inzicht in de financiële impact van deze elementen voor de verschillende rubrieken. Bij de tweede Burap 2026 beoordelen we de situatie opnieuw en informeren we u verder.

Verwacht resultaat volgens 1e begrotingswijziging	0
Hogere VTH-baten	+ € 65.000
Hogere Overige baten	+ € 35.000
Totale mutatie baten	+ € 100.000
Lagere lasten Primair proces	+ € 1.309.000
Lagere lasten Bedrijfsvoering	+ € 273.000
Totale mutatie lasten	+ € 1.582.000
Onttrekking reserves	+ € 17.000
Resultaat	+ € 1.699.000

* Positief bedrag is voordeel, negatief is nadeel.

Hieronder volgen de belangrijkste ontwikkelingen.

Lagere VTH-baten

Voor het behalen van het werkprogramma (389.000 uur) is zowel de daadwerkelijke invulling van de benodigde personele capaciteit als het behalen van de declarabiliteit per fte (1.295 uur) en de effectuering van opdrachten uit het werkprogramma bepalend. Voor wat betreft de personele capaciteit is te melden dat het werkelijk aantal fte per ultimo april (295 fte) achterblijft bij de begroting 2026 (301 fte). In de komende maanden verwachten we een stijging naar 301 fte per jaareinde. Daarentegen zijn medewerkers meer declarabel. Op basis van de eerste vier maanden verwachten we een declarabiliteit over het hele jaar van 391.650 uren (1.315 uur per fte).

Hogere Overige baten

Dit betreffen éénmalige baten volgend uit een verwachte restitutiefte van Flex West-Brabant en opbrengsten volgend uit detachering. Daarnaast verwachten we lagere rente-inkomsten.

Lagere lasten Primair proces

De lagere kosten voor het primair proces houden verband met lagere kosten voor 'lonen en salarissen' (€ 2.350.000). Hier staat een hogere besteding van € 1.988.000 op het budget voor 'Personeel niet in loondienst' tegenover. Per saldo € 362.000 lagere personele kosten. De materiële kosten vallen naar verwachting € 947.000 lager uit. Per saldo een neerwaartse kostenbijstelling van € 1,31 miljoen.

Lagere lasten Bedrijfsvoering

De lagere kosten binnen Bedrijfsvoering houden verband met lagere kosten voor 'lonen en salarissen' (€ 370.000). Hier staat een hogere besteding van € 514.000 op het budget voor 'Personeel niet in loondienst' tegenover. Per saldo € 144.000 hogere personele lasten. De materiële kosten vallen naar verwachting € 417.000 lager uit. Per saldo een neerwaartse kostenbijstelling van € 273.000.

Onttrekking reserves

Vanuit de resultaatbestemming 2025 is voor het project omgevingsdossiers een budget van € 181.000 overgeheveld naar 2026. Daarnaast hielden we bij de begroting 2026 rekening met een onttrekking voor de meetstations voor een bedrag van € 80.000. Door de gewijzigde afschrijvingssystematiek worden de investeringen gedurende 2026 pas per 1 januari 2027 afgeschreven. Mede hierdoor verwachten we een dotatie van € 84.000. Per saldo resulteert de reserve meetstations in een nadeel van € 164.000. Per saldo resulteert dit in een onttrekking van € 17.000.

In de tweede Burap 2026 informeren we u verder over de diverse ontwikkelingen.

Onttrekking reserves

Vanuit de resultaatbestemming 2025 is voor het project Omgevingsdossiers een budget van € 181.000 overgeheveld naar boekjaar 2026.

Zie ook de 'Toelichting op de Reserves' onder de paragraaf 'Financiële ontwikkelingen'.

Programmaverantwoording

Inleiding

In deze paragraaf kijken we eerst naar de voortgang van de werkplannen 2026. In de maandelijks accountgesprekken bespreken we per deelnemer de voortgang en sturen we indien nodig of gewenst bij. In deze Burap kijken we naar de totale werkprogramma's.

Werkplannen 2026

Voor 2026 verwachten we een werkpakket van ongeveer 389.000 uur. Het totaal aantal declarabele uren over de eerste vier maanden van 2026 ligt hoger dan de norm (per fte) en bedraagt afgerond 1.315 uur. Of we de wettelijke basistaken (Programma 1) en de zogenoemde verzoektaken (Programma 2) volledig volgens de werkplannen 2026 uitvoeren is mede afhankelijk van de daadwerkelijke invulling van de begrote personele capaciteit en de opdrachten die we krijgen binnen P2.

Het programma P1 loopt gemiddeld op schema. In het werkprogramma gaan we over het algemeen uit van de gemiddelde realisatie van de afgelopen 3 jaar. Repressieve handhaving en bezwaar en beroep lopen voor op de verwachting. Dit is te wijten aan het aantal zaken in behandeling. Ook Energie loopt voor op de verwachting. Deze werkzaamheden verlopen gedurende het jaar niet lineair. Daarnaast sturen we gedurende het jaar op dit onderdeel en houden rekening met een maximale uitnutting van de SPUK-gelden die de OMWB hiervoor ontvangt.

De realisatie van het programma P2 loopt gemiddeld op schema. Per onderdeel loopt dit echter wel uiteen. Een grote uitschieter is het onderdeel Informatieverstrekking en gegevensbeheer. Vanwege het aantal (en omvang van) WOO -verzoeken lopen we hier sterk voor op de planning. Daarnaast blijkt elk jaar dat deelnemers voor de zekerheid ruim op nemen binnen het adviesdeel van dit programma voor het geval het nodig is, waardoor er in de praktijk minder aanvragen binnenkomen dan gepland.

Voor een verdere uitwerking van de werkplannen verwijzen we u naar de T-rapportage. Met ingang van 2026 is de termijn gelijkgesteld aan de bestuursrapportage waardoor deze rapportage gelijktijdig wordt uitgegeven.

(Beleids-)ontwikkelingen

Collectieve Programmataken 2026

Het Programma Collectieve Taken is een meerjarenprogramma voor de periode 2026–2030. Met dit vijfjarige programma geeft de OMWB uitvoering aan de Strategische Agenda en zetten we een stevig meerjarig kader neer. Binnen dit kader stellen we jaarlijks een concrete en praktische invulling vast. De werkzaamheden dragen bij aan de verdere ontwikkeling van de OMWB tot een volwaardige omgevingsdienst en ondersteunen tegelijkertijd de uitbreiding en verbetering van de VTHKA-werkzaamheden.

Vanuit de robuustheidscriteria versterken we het Programma Collectieve Taken vanaf 2026 verder. Naast het structurele deel en de autonome projecten maakt vanaf 2026 ook de innovatiekalender structureel onderdeel uit van het programma. Hiermee geeft de OMWB op een toekomstgerichte manier invulling aan de verplichting om 1% van de omzet (minimaal € 400.000) te investeren in innovatie.

De uitvoering van het programma startte goed. Desondanks zien we dat tot en met april de besteding wat achterblijft bij de begroting. De verwachting is dat we de beoogde resultaten realiseren en we het beschikbare budget effectief en doelgericht inzetten.

Energietransitie

Het MT stelde vorig jaar de energievisie van de OMWB vast. In 2026 startten we met de verdere uitwerking hiervan. Met deze visie zorgt de OMWB ervoor dat we nieuwe ontwikkelingen op het gebied van energie, zoals powerpoort, actief volgen. Daarnaast versterken we de kennis rondom energie en energieopslag verder, zodat we nieuwe aanvragen adequaat, zorgvuldig en tijdig kunnen behandelen. De verwachte resultaten zijn haalbaar en het beschikbare budget sluit goed aan bij de uitvoering van deze ambities.

Omgevingswet

Eind 2025 leverden we het implementatieprogramma Omgevingswet succesvol op aan de organisatie. In het opleverdocument benoemden we enkele onderwerpen die we in 2026 verder doorontwikkelen, zoals het verbeteren van de kwaliteit van aanvragen en meldingen (indieningsvereisten) en het optimaliseren van de milieuleges. Daarnaast oefenen we met praktijkgerichte casuïstiek om de organisatie als geheel verder te versterken en naar een hoger niveau te brengen. Deze acties voeren we uit binnen het bestaande budget, waar nodig ondersteund door landelijke partners zoals Omgevingsdienst NL en Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

Risico's Omgevingsplannen

De implementatie van de Omgevingswet vraagt om een tijdige en samenhangende aanpak van het omgevingsplan door gemeenten en de OMWB. Juist voor milieuthema's is afstemming essentieel om de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) te waarborgen, verschillen in regelgeving te beperken en de uitvoerbaarheid van taken efficiënt te houden. Daarbij blijft vanzelfsprekend ruimte bestaan voor lokale ambities en beleidskeuzes van gemeenten.

De OMWB heeft de afgelopen jaren herhaaldelijk aandacht gevraagd voor het belang van een goede verankering van milieuthema's in het omgevingsplan en heeft aangeboden gemeenten hierbij actief te ondersteunen. Vanuit de uitvoeringspraktijk signaleren wij echter dat de toenemende diversiteit in planregels leidt tot risico's voor de uitvoerbaarheid, rechtsgelijkheid en samenwerking binnen de regio. Deze signalen zijn begin 2026 onder de aandacht gebracht van het Dagelijks Bestuur, waarna richting gemeentesecretarissen een oproep is gedaan om de noodzakelijke bestuurlijke en ambtelijke aandacht voor dit onderwerp te borgen.

Inmiddels constateren wij daadwerkelijk dat planregels worden opgesteld en vastgesteld die naar ons oordeel onvoldoende aansluiten bij de vereiste uitvoeringskwaliteit. Zonder nadere gezamenlijke afspraken bestaat het risico dat de kwaliteit van de uitvoering onder druk komt te staan en de efficiëntievoordelen van regionale samenwerking afnemen. Wij vragen onze eigenaren daarom om het belang van een gezamenlijke aanpak te onderschrijven en actief bij te dragen aan een adequate en uniforme borging van milieuthema's binnen de omgevingsplannen.

Bedrijfsvoering

Inleiding

Deze paragraaf gaat in op de activiteiten van de afdeling Bedrijfsvoering in de eerste maanden van 2026. Deze afdeling zorgt voor goede financiële- en HRM-processen, een goed functionerende ICT-omgeving, communicatieve organisatie en degelijke facilitaire ondersteuning. Daarnaast beschikt de afdeling over adviseurs die de organisatie bijstaan rondom vraagstukken op bedrijfsvoeringsthema's.

In dit hoofdstuk geven we de stand van zaken van eerder aangekondigde grotere ontwikkelingen.

Strategisch HRM

De voortgang op het gebied van HRM toont in de eerste vier maanden een stabiele basis. Het ziekteverzuim ligt met 5,8% (januari-april) onder de begrote norm van 6%. Tegelijkertijd werpt de nadruk op werving zijn vruchten af, wat resulteert in een instroom van 27 nieuwe medewerkers tegenover een uitstroom van 12. Deze positieve netto-ontwikkeling wordt gedreven door actieve deelname aan recruitment-evenementen, de voorbereidingen voor een drukbezochte Inhouse-dag in mei en een doeltreffend inwerkprogramma waardoor young-professionals sneller inzetbaar zijn. Om deze wervingskracht vast te houden, ronden we voor de zomer tevens de aanbesteding voor jobmarketing af.

Om de veranderende eisen aan de organisatie en de (digitale) vaardigheden van het personeel het hoofd te bieden, investeren we nadrukkelijk in de ontwikkeling van medewerkers. We streven naar de benutting van het verhoogde opleidingsbudget, ondersteund door adequate opleidingsprogramma's. Een voorbeeld hiervan is een opleiding voor adviesvaardigheden voor technisch adviseurs en een training motiverende gespreksvoering voor toezichthouders. In lijn met deze aandacht voor de organisatieontwikkeling rollen we in mei het Medewerkersonderzoek (MO) uit. De resultaten hiervan geven verdere sturing aan het HR-beleid en de ondersteuningsbehoefte vanuit de teams.

Tot slot zetten we belangrijke formele stappen rondom de modernisering van arbeidsvoorwaarden. De uitbreiding van keuzemogelijkheden in een nieuwe regeling Individueel Keuzebudget (IKB) ligt op schema. Deze leggen we voor de zomer ter besluitvorming aan het MT voor, met als doel een definitieve implementatie per 1 januari 2027.

Informatievoorziening

Geografisch informatiesysteem (GIS)

In het eerste kwartaal van 2026 namen we ons nieuwe geografisch informatiesysteem organisatiebreed in gebruik. Parallel hieraan hebben we een tweede GIS-specialist geworven. Komende maanden staan in het teken van de afronding van de implementatie, het opzetten van de GIS-organisatie en het borgen van GIS-initiatieven in de lijn.

Vervanging hardware

In het eerste kwartaal van 2026 vond vervanging plaats van alle laptops en smartphones. Dit vervangingsproject voor 400 medewerkers voltrok zich in twee weken en kende nauwelijks problemen. We hebben bij deze vervanging gekozen voor koop in plaats van lease, dit is over de gehele levensduur goedkoper dan leasen. De aanschaf van de nieuwe apparatuur paste binnen het daarvoor aangevraagde krediet en wordt conform de vernieuwde afschrijvingsmethodiek geactiveerd in de begroting van 2027. De ingeleverde hardware gaat terug naar de leverancier en krijgt waar mogelijk een nieuwe bestemming.

Datagedreven

werken

In 2025 startte het Programma Datagedreven werken. Het programma richt zich op de inspanningen op het gebied van het verzamelen, ontwikkelen en toepassen van data. Het programma zoekt de balans tussen enerzijds het ontwikkelen van informatieoplossingen en anderzijds op het inrichten van de noodzakelijke processen, taken en rollen om het datagedreven werken op robuuste wijze te implementeren in onze organisatie. Begin 2026 zijn we gestart met de bouw van een nieuw dataplatform (op basis van Microsoft Fabric) wat kan voorzien in de huidige én toekomstige ontwikkelingen en informatiebehoefte op het gebied van datagedreven werken.

Omgevingsdossier

De primaire processen van de OMWB worden ondersteunt door een VTH-systeem (Rx.Mission), dat bestaat uit drie onderdelen: het zaaksysteem, de samenwerkingsfunctionaliteit (SWF) en het Omgevingsdossier. Het Omgevingsdossier vormt het centrale informatiepunt van het werk van een vergunningverlener, toezichthouder, handhaver of adviseur. Het Omgevingsdossier geeft in één oogopslag weer wat er speelt op een locatie (welk object betreft het, welke activiteiten vinden er plaats, welke besluiten horen daarbij). De OMWB beschikt op dit moment over circa 80.000 omgevingsdossiers. In 2025 constateerden we dat de datakwaliteit hiervan ondermaats is. Half 2025 startte een verbetertraject onder leiding van een externe projectleider. Na een grondige analyse en het opstellen van een plan van aanpak voeren we vanaf het eerste kwartaal van dit jaar in samenspraak met de uitvoering de eerste activiteiten uit ter verbetering van de datakwaliteit. Denk hierbij aan het maken van organisatiebrede afspraken, het opleiden en trainen van medewerkers en het opschonen van bestaande dossiers. Dit krijgt zijn beslag in de rest van 2026.

Artificiële

intelligentie

(AI)

In 2025 voerden we een verkenning uit over verantwoorde inzet van AI bij de OMWB. Het doel van de verkenning was is om antwoord te geven op de vraag: "Hoe kunnen we artificiële intelligentie verantwoord inzetten om binnen de OMWB efficiënter en effectiever bij te dragen aan een schone, veilige en duurzame leefomgeving?" Inmiddels trokken we op tijdelijke basis een kwartiermaker aan die aan de slag gaat met opzetten van de visie, beleid en governance, het selecteren en realiseren van initiatieven en het invullen van de benodigde randvoorwaarden. Denk hierbij aan het opstellen van gebruiksregels en juridische en ethische kaders en het opzetten van een programma voor AI-geletterdheid.

Landelijke

ontwikkelingen

Op landelijk niveau wordt hard gewerkt aan het fundament voor één Digitaal stelsel VTH. Begin 2026 is in dit kader het conceptueel informatiemodel voor de fysieke leefomgeving (CIM-FLO) bestuurlijk vastgesteld. Dit model beschrijft de structuur en betekenis van de informatie binnen vergunningverlening, toezicht en handhaving, specifiek voor de fysieke leefomgeving. Het model vormt een essentiële basis voor gestandaardiseerde gegevensuitwisseling binnen het VTH-domein. Parallel hieraan wordt gewerkt aan een landelijk register milieu belastende activiteiten (rMBA) en realiseerden we een koppeling tussen ons zaaksysteem en Inspectieview Milieu. Als OMWB volgen we de landelijke ontwikkelingen en leveren we een actieve bijdrage aan de doorontwikkeling hiervan.

Huisvesting OMWB in Tilburg

De huidige werkplekomgeving (onder andere de huidige indeling in kantoortuinen) voldoet niet meer. De ervaringen in de coronatijd leerden ons bovendien dat medewerkers vaker thuiswerken en digitale vergaderingen een vast onderdeel van het werk vormen.

Om te komen tot een nieuwe werkplekinrichting startte vanaf 2023 een proces, met medewerkers en externe partijen. Het Dagelijks Bestuur sprak de voorkeur uit voor het scenario met de minste (financiële) impact, en in de begroting 2025 namen we een bedrag van € 2.000.000,- op. Op dit moment werken we gestaag aan een definitief plan voor de indeling en inrichting van het pand, als opmaat voor de verbouwing. In de onderhandelingen ligt het voorstel op tafel voor een gezamenlijke aanpak van de verbouwing. Daarnaast lijkt er overeenkomst te zijn over een aantal onderdelen in het contract zoals m2-prijs en aantallen parkeerplaatsen. Nochtans is het een proces van lange adem.

Kwaliteitsmanagement

Leveranciersmanagement

Inmiddels hebben we inzichtelijk hoe alle leveranciers van OMWB zijn ingedeeld binnen de kwadranten van het gekozen leveranciersbeoordelingsmodel. Echter, door tijdelijke afwezigheid van de vaste inkoopfunctionaris en het vertrek van de Sr. adviseur financiën ligt dit project tijdelijk stil. We verwachten e.e.a. in het najaar van 2026 weer op te pakken.

Opstart en ontwikkeling kwaliteitsmanagementsysteem (KMS)

Inmiddels startten we met het verder verbeteren van de kwaliteitsdocumenten en procesbeschrijvingen. Hiervoor maakten we een gedetailleerde projectbeschrijving. We lopen hierin door de grote hoeveelheid werk die deze opgave met zich meebrengt iets achter op schema. Een en ander valt in het programmadeel "Kwaliteitsbewustzijn" dat gepland staat in 2026. Tevens vond er een evaluatie van het KMS (documentbeheerssysteem) plaats. Inmiddels zijn de uitkomsten hiervan verwerkt tot een actieplan. Implementatie van de verbeteringen ronden we in 2026 af.

De directie-beoordeling en Kaizen meetings

Om de input van de directiebeoordeling verder te optimaliseren en een grotere betrokkenheid vanuit de organisatie te realiseren, begonnen we vanaf maart 2025 met de zogenaamde Kaizen meetings. Per team zoeken we tijdens deze meetings verklaringen voor grote afwijkingen op de diverse KPI's. In Q3 en Q4 van 2026 introduceren we twee nieuwe KPI's (efficiency en lever-/doorlooptijd). Een ander belangrijk onderdeel van deze meetings is het beoordelen van de voortgang van vastgestelde acties, die er uiteindelijk toe moeten leiden dat we de gestelde doelen per KPI daadwerkelijk realiseren.

Uitrol strategische agenda

De programma's kwaliteitsmanagement en datagedreven werken lopen volop. Het programma kennismanagement startte inmiddels ook en ook het programma sturing leiderschap bevindt zich inmiddels in de eerste fase. Voor het programma communicatie namen we een projectleider aan.

Update naar kwaliteitscriteria 3.0/ 3.1

De kwaliteitscriteria zijn per 1 april geüpdatet naar versie 3.1. Op dit moment is de eerste rapportage over 2025 opgeleverd en loopt de evaluatie met de leverancier die beoordeelt. Tevens werken we aan het opzetten van competentie management .

Visitatie OMWB

De volgende visitatie die Omgevingsdienst NL bij OMWB uitvoert staat gepland in februari 2027. Inmiddels voerden we een aantal acties uit n.a.v. de vorige visitatie. De voortgang van de nog openstaande acties monitoren we in de Kaizen meetings.

MWB norm (implementatie)

De MWB-norm (financieringssysteem) is sinds een aantal jaar een robuust en transparant financieringsmodel voor een groot gedeelte van de taken van de dienst.

In navolging op de adviezen uit het rapport van de commissie Van Aartsen over de robuustheid van het VTH-stelsel ontstond het Interbestuurlijke Programma (IBP) VTH. Dit omvangrijke programma bestaat uit zes pijlers, waarbij in pijler 1 de financieringssysteem van omgevingsdiensten één van de onderdelen is. Dit onderwerp is ingewikkeld gezien de huidige diversiteit aan financieringsmethodieken op landelijk niveau en de bestuurlijke aandacht. Daarnaast spelen ook ontwikkelingen zoals het Gemeenschappelijk Uitvoeringskader (GUK) en Omgevingswet een rol. Ondertussen ligt er een voorstel voor een landelijk voorkeursmodel financiering voor omgevingsdiensten, waar nog wel bestuurlijke goedkeuring op moet plaatsvinden. Dit voorkeursmodel kent diverse vrijheidsgraden, en ook zeker interessante elementen die ons kunnen helpen bij de (heldere) financiering van onze taken.

Eerder spraken we af om met de deelnemers in overleg te gaan over een hernieuwde financieringssysteem voor onze regio, waarbij bovenstaande elementen onderdeel van zijn. Nu ligt er een bestuurlijke opdracht. Vanaf juni 2026 starten we een project op waarbij het doel is om een hernieuwde MWB-norm voor de begroting 2028 te ontwikkelen.

Financiële ontwikkelingen

Inleiding

In dit hoofdstuk geven we een verdere toelichting op de financiële ontwikkelingen met betrekking tot baten en lasten, reserves, investeringen en het liquiditeitssaldo.

Met de huidige inzichten (peildatum 1 mei) verwachten we per jaareinde een positief resultaat van € 1.699.000.

Omschrijving	Bedrag
Hogere VTH-baten	+ € 65.000
Hogere Overige baten	+ € 35.000
Totale mutatie baten	+ € 100.000
Lagere lasten Primair proces	+ € 1.309.000
Lagere lasten Bedrijfsvoering	+ € 273.000
Totale mutatie lasten	+ € 1.582.000
Onttrekking reserves	+ € 17.000
Resultaat	+ € 1.699.000

In navolgende onderdelen volgt een nadere uiteenzetting van bovenstaande mutaties.

Toelichting op de VTH-baten

Werkprogramma

De facturering van de voorschotten op het werkprogramma vindt op verschillende momenten plaats. Deelnemers ontvingen in januari de rekening van het eerste voorschot, op basis van de oorspronkelijke begroting 2026. Het tweede voorschot volgt in juli 2026.

In de eerste begrotingswijziging vond bijstelling van de baten plaats naar aanleiding van het gewijzigde uurtarief. In de tweede begrotingswijziging is de bijstelling van de werkprogramma's opgenomen. De mate van realisatie van het werkprogramma is enerzijds afhankelijk van de vraag of de bezetting volledig mogelijk is met de begrote personele capaciteit. Naast het feit dat er in de komende periode een aantal nieuwe medewerkers starten, werven we actief om de capaciteit op het gewenste niveau te krijgen. Anderzijds is de realisatie van het werkprogramma (met name Programma 2) afhankelijk van de vraag vanuit de deelnemers. We zien in de eerste maanden dat de vraag naar verzoektaken achterblijft. Hierdoor zien we een verschuiving naar Programma 1 'Vergunningverlening, toezicht en handhaving' en Programma 4 'Buiten werkprogramma'. Daarnaast zien we dat de besteding van Programma 3 'Collectieve taken' achterblijft bij de begroting. De verwachting is dat we dit lopende het begrotingsjaar inhalen. Tot slot verwachten we per jaareinde nagenoeg het volledige SPUK-budget te besteden.

Op basis van de eerste 4 maanden van 2026 verwachten we voor heel 2026 een hogere VTH-omzet van € 65.000 ten opzichte van de eerste begrotingswijziging 2026. Deze overschrijding wordt veroorzaakt door de volgende elementen:

Omschrijving	Bedrag
Vacatureruimte	- € 475.000
Nacalculatorisch tariefsverschil	+ € 535.000
Hogere declarabiliteit	+ € 690.000
Programma 3 'Collectieve taken'	+ € 140.000
Kosten onderzoek en analyse	- € 825.000
Totaal	€ 65.000

Vacatureruimte

Zoals bij de 'Inleiding en bestuurlijke samenvatting' vermeld, is het werkelijk aantal fte per ultimo april (295 fte) lager dan de begroting 2026 (301 fte). In de komende maanden verwachten we een stijging met een bezetting van 301 fte per jaareinde. Deze (tijdelijke) vacatureruimte zorgt voor een nadeel van € 475.000.

Nacalculatorisch tariefsverschil

Het nacalculatorisch uurtarief over de eerste 4 maanden valt met € 116,37 hoger uit dan begroot (€ 115,00). Dit heeft een positief effect van € 535.000 tot gevolg. Het verschil tussen het nacalculatorische en begrote uurtarief wordt mede veroorzaakt doordat in het begrote tarief geen rekening wordt gehouden met de opslag van 30% voor werkzaamheden verricht buiten kantoortijden.

Hogere declarabiliteit

De huidige personele bezetting kent een hogere declarabiliteit (1.315 uur realisatie versus 1.295 uur begroot). Dit resulteert in een positief effect van € 690.000.

Programma 3 'Collectieve taken'

We zien dat de besteding van Programma 3 'Collectieve taken' achterblijft bij de begroting. De verwachting is dat we dit het lopende het boekjaar inhalen.

Kosten onderzoek en analyse

Dit betreft uitbestede werkzaamheden voor 'Onderzoek en analyse' die rechtstreeks worden doorbelast. De werkzaamheden kennen een sterk vraag gestuurd karakter en zijn lastig te voorspellen.

Inzet apparatenbeheer

Vanaf 2025 worden kosten in rekening gebracht indien meetapparatuur benodigd is voor de uit te voeren werkzaamheden. Tot 1 mei is voor circa € 7.500 omzet gerealiseerd. Deze omzet wordt verantwoord onder Programma 2.

Toelichting op de Overige baten

De 'Overige baten' nemen naar verwachting toe met € 35.000.

Omschrijving	Bedrag
Diverse baten	+ € 60.000
Detacheringsinkomsten	+ € 35.000
Rentebaten	- € 60.000
Totaal	+ € 35.000

Diverse baten

Op de buitengewone baten verwachten we een voordeel van € 60.000 door een vergoeding van Flex-West Brabant voor de afgenomen diensten in het voorgaande boekjaar. Deze inkomsten zijn niet begroot.

Detacheringsinkomsten

In 2025 sloten we een detacheringsovereenkomst af met een verwachte opbrengst van € 35.000. Dit betreft een detacheringstraject tot aan het einde van het jaar.

Rentebaten

De rentebaten vallen naar verwachting € 60.000 lager uit.

Toelichting op de lasten

Het over 2026 te verwachten uiteindelijke resultaat is mede afhankelijk van de besteding van een aantal specifieke budgetten. Met name die van salarissen en inhuur van derden. Per peildatum (1 mei 2026) verwachten we voor heel 2026 een voordeel van € 1.582.000 op de lasten. Hierna staat het voordeel op de lasten van Primair proces (€ 1.309.000) en Bedrijfsvoering (€ 273.000) separaat toegelicht.

Lasten Primair Proces	Bedrag
Lonen en salarissen	+ € 2.350.000
Personeel niet in loondienst	- € 1.988.000
Afschrijvingskosten	- € 15.000
Algemeen beheer	+ € 135.000
Overige kosten	+ € 827.000
Totale lasten	+ € 1.309.000

Hieronder volgt een nadere toelichting op de verschillende onderdelen.

Lonen en salarissen & Personeel niet in loondienst

De lagere verwachte kosten voor 'lonen en salarissen' van € 2.350.000 wordt voornamelijk veroorzaakt door een verschuiving naar inhuur en (tijdelijke) vacatureruimte. Bij Personeel niet in loondienst zien we een hogere besteding van € 1.988.000. Het aantal fte per ultimo april (295 fte) ligt lager dan begroot (301 fte). Per jaareinde wordt een groei naar 301 fte verwacht.

Bij personeel niet in loondienst hielden we reeds rekening met een verhoging van het budget met € 155.000. Dit budget was oorspronkelijk opgenomen onder 'Uitbestede dienstverlening' (rubriek 'Algemeen beheer') voor de ondersteuning door Omgevingsdienst NL voor werkzaamheden op het gebied van vergunningsverlening én betreft derhalve een verschuiving. Reden voor de verschuiving is dat voortschrijdend een inhuurovereenkomst met resultaatverplichting overeenkwam met Omgevingsdienst NL.

Afschrijvingskosten

De afschrijving van investeringen start vanaf 2026 in het jaar volgend op de ingebruikname. De investeringen in 2026 worden hierdoor pas vanaf 2027 afgeschreven. Hierdoor realiseren we op de vervoersmiddelen een voordeel (€ 13.000). Bij technische apparatuur verwachten we een nadeel van € 29.000. Per saldo € 15.000 hogere afschrijvingslasten.

Algemeen beheer

De besparing van € 155.000 op 'Algemeen beheer' correspondeert met de toename van het inhuurbudget voor de inzet van Omgevingsdienst NL inzake vergunningsverleningswerkzaamheden. Daarnaast verwachten we € 20.000 hogere incidentele kosten voor rechtskundige bijstand.

Overige kosten

Het budget voor Laboratoriumkosten is bijgesteld op basis van de realisatie in de eerste 4 maanden van 2026 en verwachte ontwikkelingen. Deze bijstelling heeft een kostenneutraal effect, omdat deze rechtstreeks worden doorbelast aan de opdrachtgevers.

Lasten Bedrijfsvoering	Bedrag
Lonen en salarissen	+ € 370.000
Personeel niet in loondienst	- € 514.000
Overige personeelskosten	+ € 75.000
Afschrijvingskosten	+ € 382.000
Algemeen beheer	- € 190.000
Onvoorzien	+ € 150.000
Totaal	+ € 273.000

Lonen en Salarissen & personeel niet in loondienst

De lagere verwachte kosten voor 'lonen & salarissen' wordt voornamelijk veroorzaakt door (tijdelijke) vacatureruimte. Daarnaast is extra inhuur noodzakelijk voor de opvang van ziekte, een projectleider (communicatieprogramma), ondersteuning financiën, een projectleider voor het project Omgevingsdossiers (zie toelichting op de reserves) en de kwartiermaker AI. In totaal bedragen de extra inhuurkosten € 514.000. Per saldo bedragen de hogere personele lasten naar verwachting € 144.000.

Overige personeelskosten

Door een lagere instroom verwachten we op de post eigen risicodragerschap ziektewet en WGA een voordeel van € 75.000.

Afschrijvingskosten

De afschrijving van investeringen start vanaf 2026 in het jaar volgend op de ingebruikname. De investeringen in 2026 schrijven hierdoor pas vanaf 2027 af. Door deze wijziging verwachten we een voordeel van € 380.000. Dit bedrag bestaat voor een groot deel (€ 200.000) uit de investering voor huisvesting.

Algemeen beheer

Bij de advieskosten verwachten we een nadeel van € 120.000, bestaande uit € 66.000 betrekking op de Omgevingsdossiers (zie onttrekking reserves) en € 55.000 voor het huisvestingsproject. Daarnaast vallen de contributiekosten voor ODNL naar verwachting met € 50.000 hoger uit. Tot slot worden € 15.000 hogere incidentele kosten voor rechtskundige bijstand verwacht.

Onvoorzien

In de begroting namen we een bedrag van € 150.000 op voor 'Onvoorzien'. Per 1 mei maakten we vooralsnog geen gebruik van dit budget.

Toelichting op de Reserves

Reserve meetstations

In de begroting 2026 hielden we rekening met een onttrekking voor de meetstations voor een bedrag van € 80.000. Door de gewijzigde afschrijvingssystematiek worden de investeringen gedurende 2026 pas per 1 januari 2027 afgeschreven. Mede hierdoor verwachten we een dotatie van € 84.000. Per saldo resulteert dit in een nadeel van € 164.000.

Budgetoverheveling jaarrekening 2025

In het hoofdstuk 'Inleiding en bestuurlijke samenvatting' is reeds vermeld dat er budgetten zijn overgeheveld vanuit de resultaatbestemming 2025 naar het boekjaar 2026, in totaal € 181.000 voor het project Omgevingsdossiers.

Investeringsprogramma

Het opnieuw aanschaffen of vervangen van een aantal bedrijfsmiddelen vindt plaats in 2026. De richtlijnen voor investeren en afschrijven zijn in 2025 gewijzigd waardoor de afschrijving van investeringen vanaf 2026 start in het jaar volgend op de ingebruikname. De investeringen in 2026 worden hierdoor pas vanaf 2027 afgeschreven. In onderstaand overzicht staan de voorgenomen investeringen:

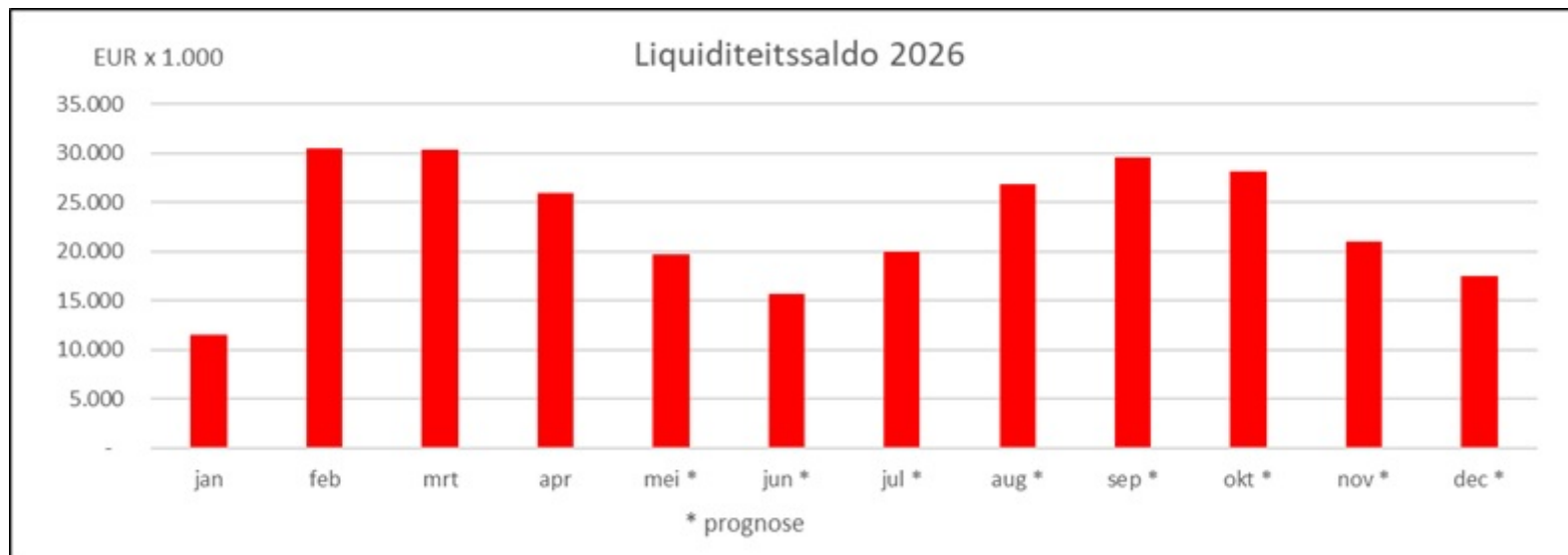
(Vervangings)investeringen (bedragen x € 1.000)	Restant krediet 2025	Krediet 2026	Herziening 2026	Beschikbaar 2026	Afschrijving v.a. 2027
Vervanging wagenpark*	270	0	0	270	39
Communicatiemiddelen	289	0	55	344	115

Huisvesting	2.104	0	0	2.104	210
Technische apparatuur	0	75	150	225	45
Automatisering	475	189	0	664	133
Werkkleding en persoonlijke beschermingsmiddelen	0	0	50	50	17
Totaal	3.138	264	255	3.657	559

* Aangezien het omgebouwde meetwagens betreft, worden deze (net als voorgaande jaren) in de activastaat verantwoord onder de technische apparatuur.

Liquiditeitssaldo

Een tijdige facturatie en inning van de facturen draagt bij aan positieve saldi voor de liquide middelen. Zie onderstaande grafiek (inclusief prognose tot het einde van het jaar).

Weerstandvermogen en risicobeheersing

Inleiding

In deze paragraaf gaan we in op de actuele risico's in relatie tot de paragraaf uit de begroting 2026. Hierbij zochten we aansluiting bij de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing uit de jaarrekening 2025 en de begroting 2027. In deze Burap vindt een actualisatie van de risico's plaats en volgt een (nieuw) totaaloverzicht. De risico's hebben deels betrekking op 2026, maar zijn vooral meerjarig van aard.

Toelichting op de risico's

In de jaarrekening 2025 staat onderstaande tabel met de belangrijkste risico's opgenomen:

Risico's	Maximaal bedrag schade	Kans op optreden risico	Gewogen risico
4. Inhuur versus vast personeel	250.000	50%	125.000
5. Transitie mens en systeem	600.000	50%	300.000
6. Problematiek arbeidsmarkt	600.000	50%	300.000
9. Bovenmatig verzuim	300.000	80%	240.000
11. Invoering omgevingswet	1.000.000	40%	400.000
13. Cybercriminaliteit	1.000.000	60%	600.000
15. Geopolitieke spanningen	1.000.000	25%	250.000
Totaal	4.750.000		2.215.000

Toelichting op risico's:

4. Inhuur versus vast personeel

In de begroting van de OMWB geldt als uitgangspunt dat de taken in beginsel worden verricht door het eigen personeel. Gezien de krapte op de arbeidsmarkt lukt het niet altijd om vacatures (tijdig) in te vullen. In sommige gevallen kiest de organisatie ervoor om specialistische kennis in te huren vanuit de meerwaarde die dit biedt. Deze externe inzet is duurder dan de uitvoering met eigen personeel.

Vanuit de fiscale kaders is de inzet van inhuurkrachten (i.c. ZZP'ers) enkel onder voorwaarden toegestaan. Dit leidde ertoe dat de OMWB in 2025 het inhuurbestand onder de loep nam en met name met ZZP'ers afspraken maakte over samenwerking via detachingsconstructies of arbeidsovereenkomst. De inzet van inhuurkrachten verlaagde daarmee fors, waardoor we het maximale schadebedrag bijstellen naar € 250.000.

Maatregelen: passende sturing op inzet van personeel alsmede het aangaan van samenwerkingsvormen met andere omgevingsdiensten en organisaties.

5. Transitie mens en systeem

De eisen die gesteld worden aan onze organisatie en medewerkers blijven snel veranderen. Enerzijds op de inhoud van het werk, anderzijds betreft het (digitale) vaardigheden. De opleidingen besteden hier volop aandacht aan, zodat werknemers hun rol binnen de organisatie optimaal kunnen vervullen. We verwachten dat dit niet in alle individuele gevallen gaat lukken. Het totale risico dat hiermee samenhangt, schatten we op € 600.000 met een kans van maximaal 50%.

Maatregelen: Het uitvoeren van een correct en zorgvuldig personeelsbeleid, waaronder een adequaat opleidingsprogramma. Daarnaast steeds verdere doorontwikkeling van de organisatie en onderliggende systemen, ondersteund door trainingen gericht op digitale vaardigheden en het programma datagedreven werken.

6. Problematiek Arbeidsmarkt

In aanvulling op punt 4 merken we het volgende op: omdat de vaste formatie nog niet op het juiste peil is in relatie tot de toenemende werkprogramma's, werkt de OMWB naast inhuur ook met trainees en net-afgestudeerden. De OMWB leidt de jonge, nieuwe collega's 'on the job' op, in een periode van ongeveer twee jaar. In de eerste twee jaar zijn deze collega's nog niet volledig declarabel. De begeleiding verloopt via directe collega's van de dienst.

Maatregelen: De afgelopen periode werkten we aan een inwerkprogramma. Het programma had dusdanig effect dat de trainees eerder en meer declarabel zijn dan aanvankelijk ingeschat. Gezien de toenemende inzet van trainees wordt het maximale schadebedrag en kans van optreden gehandhaafd.

9. Bovenmatig verzuim

In de begroting 2025 is gerekend met een verzuimpercentage van 5,0%. Het verzuim over 2025 bedroeg daarentegen 5,52% (2024: 6,22%). Het blijft lastig te bepalen hoe het verzuimpercentage zich de komende periode ontwikkelt. Het verschil tussen het rekenpercentage en het verwachte percentage wordt aangemerkt als risico en bedraagt afgerond € 300.000. Bij een kans van 80% betekent dit een gewogen risico van € 240.000.

Maatregelen: inzet van een passend verzuim- en re-integratiebeleid met daarvan afgeleid instrumentarium. Daarnaast worden medewerkers op tal van manieren gefaciliteerd en gemotiveerd om aan de slag te gaan met hun vitaliteit, waaronder een recent aangegane samenwerking met medehuurder PTI.

11. Invoering Omgevingswet

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht. De invoering van de wet betekent een ingrijpende verandering voor de taakuitvoering. Ondanks gedegen voorbereidingen is de exacte impact van de invoering, ook financieel, nog onvoldoende duidelijk. Op dit moment constateren we een diversiteit aan milieuregels in de omgevingsplannen van de deelnemers, op proces en inhoud. Begin 2026 is een brief vanuit het Dagelijks Bestuur gestuurd aan alle deelnemers met een oproep tot harmonisatie. Gezien het huidige verschil in werkwijze en de daarmee mogelijke, samenhangende oplopende kosten, handhaven we de risico-inschatting.

13. Cybercriminaliteit

Het risico dat vreemden inbreken op systemen die de OMWB gebruikt blijft reëel, ondanks vele investeren rondom informatiebeveiliging, afspraken met ICT-leveranciers en bewustwordingscampagnes onder medewerkers. Met alle gevolgen van dien. De maximaal ingeschatte schade bedraagt € 1.000.000 aan omzetsderving met een kans van optreden van 60%.

15. Geopolitieke spanningen

We leven momenteel in een roerige tijd met toenemende rivaliteit tussen grootmachten en groeiende onzekerheden over de wereldeconomie tegen de achtergrond van de niet aflatende klimaatverandering. De huidige geopolitieke spanningen raken Nederland alsmede (het werkgebied van) de OMWB direct via thema's als veiligheid, economie en energievoorziening; door verstoringen in handelsketens en (strategische) afhankelijkheid van onder andere technologie. Deze spanningen benadrukken het belang van regionale en sectorale samenwerking en weerbaarheid.

De OMWB volgt de (inter-)nationale ontwikkelingen op de voet en onderzoekt bijvoorbeeld actief mogelijkheden om de strategische afhankelijkheid van grote techbedrijven te verminderen.

Dit risico is bedoeld ter dekking van het niet of onvoldoende kunnen uitvoeren van werkzaamheden door bijvoorbeeld het niet beschikbaar zijn van systemen en apparatuur.

Onderstaande tabel geeft de geactualiseerde (ongewijzigde) risico-inventarisatie per 1 mei 2026 weer:

Risico's	Maximaal bedrag schade	Kans op optreden risico	Gewogen risico
4. inhuur versus vast personeel	250.000	50%	125.000
5. Transitie mens en systeem	600.000	50%	300.000
6. Problematiek arbeidsmarkt	600.000	50%	300.000
9. Bovenmatig verzuim	300.000	80%	240.000
11. Invoering Omgevingswet	1.000.000	40%	400.000

13. Cybercriminaliteit	1.000.000	60%	600.000
15. Geopolitieke spanningen	1.000.000	25%	250.000
Totaal	4.750.000		2.215.000

Beschikbaar weerstandsvermogen

De weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve. De algemene reserve bedraagt per ultimo april 2026 € 3.492.000. Uitgaande van het actuele risicoprofiel van € 2.215.000 is de weerstandsratio 1,58. Dit wordt volgens de waarderingstabel van het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR) gekwalificeerd als 'ruim voldoende'. In de jaarrekening 2025 bedroeg de weerstandsratio 1,40 ('ruim voldoende').

Met de resultaatbestemming 2023 besloot het algemeen bestuur om in 3 jaar (2023 tot en met 2025) toe te groeien naar de norm van maximaal 8% volgens de Financiële verordening. Over 2023 voegden we € 400.000 toe aan de Algemene reserve, met de resultaatbestemming 2024 voegden we € 600.000 toe aan de Algemene reserve. Met de resultaatbestemming 2025 is € 400.000 aan de algemene reserve toegevoegd. Hiermee bereikte de algemene reserve de gewenste 8%.

Bijlage 1 - Lijst van veel gebruikte afkortingen en termen

Veelgebruikte afkortingen en termen binnen de OMWB

Afkorting	Omschrijving
AB	Algemeen Bestuur
DB	Dagelijks Bestuur
AO	Ambtelijk Overleg
MT	Management Team
SSiB	Samen Sterk in Brabant
BRZO	Bedrijf Risico Zware Ongevallen
GR	Gemeenschappelijke Regeling
Burap	Bestuursrapportage
Marap	Maandrapportage
T1 (ect.)	Termijnrapportages
OD	Omgevingsdienst
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
WP	Werkprogramma
CT	Collectieve Taken
VTH	Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving
VV	Vergunningverlening
T&H	Toezicht & Handhaving
P1	Wettelijke basistaken
P2	Verzoektaken
P3	Collectieve taken
P4	Buiten Werkprogramma
BOR	Besluit Omgevingsrecht
GUK	Gemeenschappelijk Uitvoeringskader

FAG	Financiële Adviesgroep
ROK	Regionaal Operationeel Kader
RUN	Regionaal Uitvoeringsniveau
IOV	Impuls Omgevingsveiligheid
OW	Omgevingswet
IPO	Interprovinciaal Overleg
BPO	Brabants Programma Omgevingsveiligheid
3D	3-Directeuren Overleg
OR	Ondernemingsraad
GO	Georganiseerd Overleg
PNB	Provincie Noord-Brabant
AM	Accountmanagement
TM	Teammanagers
TB	Technisch Beraad
HoO	Huis op Orde
P&C	Planning & Control
NIG	Niet-inrichtinggebonden taken
MWB-norm	Midden- en West-Brabant Norm
SBK	Sociaal Beleidskader
VVGB	Verklaring van geen Bedenkingen
LPF	Level Playing Field
VTHKA	Vergunningverlening, Toezicht, Handhaving, Klachten, Advies
IB	Inrichtingenbestand
WNT	Wet Normering Topinkomens
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BV	Bedrijfsvoering
Wgr	Wet Gemeenschappelijk Regeling
DVO	Dienstverleningsovereenkomst

ODBN	Omgevingsdienst Brabant Noord
ODZOB	Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
ITV	Intensieve Veehouderij